

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, п'ятниці і неділі,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністр. і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-
нє застереженє. — Рекламациї неоче-
кутані відплати від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодинокє число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і наджитість за інсертат
платні в Чернівцях.

Відповідь руского учительства.

Відозва до руского учительства, яку ми помістили в передпосліднім числі Буквини, найшла, як се ми й на певно сподівали ся від самосвідомости і самоповажання нашого патріотичного учительства, гідну і єдино можливу відповідь, яка громом упаде на голову всіх киричників, що вперед хитрощами і интригами, а далі терором думали водити руске учительство за нїс, ба навіть запрягти его у вороже ярмо під покришкою нїби-учительських інтересів. Руске учительство двох повітів, де вже відбули ся учительські конференції, заговорило так голосно, що їхня відповідь дзвенїти ме Кисановичови і его товаришам на все в ушах, відповідь, яка їм і цілій Буквині показала ясно, що руске учительство перворядний політичний чинник в краю, якого не вільно нікому легковажити, а тим менше брехливому хитрунові, ворожому наймитові. Ми певні того, що й у всіх прочих повітах руске учительство дасть киричникам таку саму рішучу відправу, що усе руске учительство Буквини скаже так само, що не стане хоч-би під плащиком не знати яких „інтересів“ під чужу коменду та що в справах народних, політичних і національних воно йде разом з усім руским народом, бо на его чолі і не позволить нікому, а нікому чужому мішати ся до руских справ. Руске учительство на Буквині, як се видно вже із дотенерїшних его голосів, стоїть морально, етично так високо, що руский наїрід може справді ним гордити ся, може спокійно повірити ему не тільки вихованє своєї молодіжи-будучности, але й провід самого себе. Честь і слава сій кріпкій підвалині будучої долі нашого народу!

Про ухвали руского учительства в Серетским повіті одержали ми пошито тільки телеграфічну вість, подану в попереднім числі, що там вибрано відпоручниками до незалежного „Заступництва руского учительства“ пп. надучит. Ронгуша і Носевича. Уже сам сей факт є достаточною відправою самозванчим опікунам буквиньського учительства і їхньому органі „N. fr. L. Z.“ на всі підступні брїхні, клевети і интриги...

На нарадах, що відбули ся, дня 23. с. м. ухвалило учительство вижницького повіта з огляду на події, які зайшли останними часами зглядом руского народу на Буквині односторонно отєї

резольуції:

I.

З огляду на події в так званім „Екзекутивнім комітеті“ буквиньських учителів, описані в 23. ч. „Neue freie Lehrerzeitung“ руске учительство вижницького повіту не признає сего комітету взагалі, а его членів-Русинів з особна своїми речниками, а жадає, щоб установлено для станових справ учительства особне незалежне від чужих „Заступництво руского учительства на Буквині“, котре має в спілці з прочим учительством заступати виключно станові інтереси буквиньського учительства.

II.

Екзекутивний комітет руского учительства на Буквині в справах національних, економічних і культурних має поступати самостійно, а лиш в справах станових поступати спільно з заступниками учительства иньших народностей.

III.

До сего „Заступництва“ вибирає руске учительство що року на повіто-

вих конференціях з кожного повіту своїх відпоручників.

IV.

Руске учительство вижницького повіту вибирає до „Заступництва“ своїми відпоручниками товаришів: пп. Михайла Дашкевича, Севастьяна Балашескула і Корнила Данилюка: завзиває їх, щоб порозуміли ся в справі уконстатованя і організації „Заступництва“ з відпоручниками прочих повітів.

V.

В політичних і національних справах признає руске учительство тільки ті руско-українські політичні й національні організації, що обіймають всіх буквиньських Русинів.

VI.

Над особою Кисановича як також всіх його одномисленників і співробітників, а заразом і над часописею „Neue Freie Lehrerzeitung“ переходить руске учительство до дневного порядку.

VII.

Взиває ся всіх руск. учителів під словом чести, щоб не те що не пренумерували, але й ніяким способом не підпирали часописи „Neue Freie Lehrerzeitung“.

VIII.

Руске учительство вижницького повіту уважає кожного учителя Русина сего повіту, котрий би не хотів піддати ся сегодня запавшим ухвалям — зрадником становой і загальної рускої справи і зриває з ним всякі зносини.

IX.

Руске учительство вижницького повіту виражає всім руским послам своє необмеженє довіре за їх в кождім згляді безкорисну і мозольну працю над піднесенем буквиньського народу взагалі, а з особна над піднесенем руского шкільництва. Заразом виражає свій глибокий жалє з нагоди памфлетних, ворожих і ніяк неоправданих нападів довершених на велими заслужену особу вл. п. віцемаршалка д-ра Стефана Смал-Стоцкого.

X.

Руске учительство вижницького повіту висказує виступившим послам з „Вільнодумного Союзу“ своє обуренє і погорду.

XI.

Руске учительство вижницького повіту, уважає поки що товариство „Руска Школа“ в Чернівцях, за своє одинокє організаційне товариство.

Руске учительство вижницького повіту.

Банкова промова пос. Н. Василька.

(із 31. мая 1905).

(Дальше.)

Ончулівська лъояльність і правдолюбивість.

Се було зовсім злишне, а рівночасно не відповідало нашим умовам. Ви радше повинні були лъояльно заявити, що після Вас програма Союзу обмежує ся тільки на 5 точок, що треба его розв'язати, та що нам треба розділити ся, щоб кождий вернув до своїх братів по національності. Се було-б і лъояльно і відповідало би вірній службі,

яку ми сповнили супроти сеї партії, щоб допомогти їй сісти в сідла. (Др. А. Ончул перечеить). Мій коханий Аврелю! Ви-б ніколи в світі не були дїрвали ся до влади без нас, і не спеціяльно без нас Русинів, бо з нас мали ви може найменшу користь — може бути що поміг вам я мою популярністю, але за те Жиди, про яких враз із їхнім провідником ти нині зовсім не дбаєш, творили більшість при твоїм першім сучавськїм виборі. (Притакуваня. — Пос. Тит Ончул: Се неправда. Голоси з галерії: Ні, се правда! Се правда! Пос. Т. Ончул: Галерия має бути тихо! Се чиста брешня! — Запановує велике змїшанє, підчас якого пос. Т. Ончул обмінює ся „чемними“ словами з галерією).

Віцем. др. Стоцкий. Прошу таких висловів не уживати. Галерую-ж прошу, щоб вона заховувала ся супокійно. (Оклики на галерії: Галерия се-ж виборці. Пос. Т. Ончул: Прошу галерію опорожнити. (Показуючи на одного із публиці. Сей кричав, его треба викинути).

Пос. Н. Василько (говорить дальше). Я не думаю, щоб одиї посол мав право щось подібного вимагати.

Віцемаршалок. Я буду рішучо приневолений випорожнити галерію, як відти ще впаде який небудь оклик. Се є мое послїднє напїмненє для галерії.

Пос. Н. Василько (говорить дальше). Ось пан тов. Тит Ончул каже, що се неправда. Я звик те все, що оповідав мені др. Авр. Ончул приймати за правду.

Після сучавських виборів оповідав мені тов. др. Ончул, що більшість виборців творили Жиди, та що між ними тільки малу частину творили мужики. Коли-ж мене др. Ончул лихо інформував, то я тепер передав неправду. Я можу тільки того держати ся, що він сам мені говорив. Я ще знаю і те, що я посилав із Відня багато депеш до Жидів та що я також багато значних віденських Жидів заінтересував сим вибором. (Оклики). Я знов приневолений відповідати на якийсь оклик. Др. Ончул думає, що як би его не було, то пос. др. Вайденфельд не став би вибраний. Я-ж знова знаю, що він їздив до Сучави за христ-нім. кандидатом Фухсом. (Пос. др. Ончул: Інакше були-б вибрали Делюжа. — Віцемаршалок: Прошу не перешикаждати. Слово має пос. Николай Василько і я прошу не перебивати ему безустанними окликами).

Пос. Н. Василько (говорить дальше). Мене ті оклики зовсім не збивають із пантелику. Я можу ждати аж панове вибалакають ся, а як вони мають до сего охоту, то я можу говорити і до 2 години рано. (Сміє).

Воля виборців найвищий обов'язок.

Ми в „Вільнодумнім Союзі“ кермуємо ся власне волею виборців і публичною опінією в краю та нашим власним сумлінням. Тільки на тім ми опираємо ся. Все те, тобто виборці і публична опінія в тій справі стоять по нашій боці. (Живі признання на галерії). Панове з консервативної партії мають в сій мірі задачу о много лекшу. Їх нечисленних виборців, яких евентуально можна скликати на збори, мож наситити політичними зглядами, зглядами на домінуюче становище в краю і т. п. Але ми, що мусимо ся оправдувати перед сотками тисяч виборців, не можемо щось подібного зробити, а що більше наших виборців я не міг би вдоволити національним прапором, а навіть тою фанною, яку так величаво недавно розвинули товариші Бежан, Лупу, Ончул, Волчинський, а навіть бар. Гормузакі на зборах в товаристві музичнім. (Сміє). Я не хочу тут доходити, котрі виборці мають в сій справі зрілий суд. Ми Русини довели у себе вже до того, що навіть найбіднійший мужик контролює, що ми робимо і ми не можемо ані з приязни, ані з любови, ані навіть титулом свояцтва, а тим менше з яких небудь иньших зглядів заняти иньше становище, як те, яке нам докладно наші виборці назначають. Те все здає ся було докладно звісно тов. др. Лупу, якому я не хочу відмовити знання опінії серед руских виборців, коли він нагло зараз перед нарадами соймовими запропонував нам через свого пвагра д-ра Ончула доживотність свого вибору.

Односторонній партії волоскі.

Пос. др. Ончул: Я се зробив сам!) Дальше виходить з виводів д-ра Ончула ясно, що вже з гори було постановлено спровокувати виступ з „Вільнодумного Союзу“ неможливими жадами і получити ся наново з консерватистами. Ся комедія повтаре ся у Румунів що два три роки. Ми мали вже консерватистів, мали партію людову, мали пактистів, відтак наступило помірє, а відтак знов борба, потім мали демократів, а нині маємо знов консервативних демократів! (Живі признання). Є се отже правильно повторювана комедія, при якій румунські консервативні дідичі всегда найліпше обловлюють ся. (Сміє). Але найліпший інтерес роблять всегда панове з консисторії, високо преподобне духовенство. Воно все найліпше на тім виходить. (Веселість). Такої поганої ситуації, в якій до недавної хвилі находило ся румунське духовенство, не було вже для него давно! Та вільнодумна румунська партія була для него по селах сердечно неприємна. Серед румунського народу почало

прозв'язати пізнане видатної впливаючої чисто з „національного“ інтересу діяльності духовенства! (*Веселість*). Нині може багато панів, які вже не важили ся їхати до своїх сіл і мусіли удавати ся до староства з просьбою о асистенцію, спокійно їхати до дому. (Посол др. Ончул: *нема ані одного таного священника*). Се мало однак місце в Сучаві при твоїм виборі. Може хочеш сказати, що ти не лаяв попів? (Пос. др. Ончул: *На жаднім зібранні, жадним словом*). Але ж тут між слухачами є священник з Фундул-Молдавії, який се potwierдить. (Пос. др. Вайденфельд: *Ви пнули на попів на улиці*). (Пос. др. Ончул: *Се лише фантазія др. Вайденфельда*)).

Мушу ся знов покликати на мого товариша Аврелія. Я чув опис кампанії виборчої лише від него (*Веселість*) і оповідаю лише то, що мав від него чув. Я не можу вірити, що він мені вже тоді, коли ми ще були партійними товаришами, умисне так сповідав про се, щоби я нині наводив ту неправдиві події. (*Жива веселість*). Мене знають в соїмі вже від 6 літ і ніхто ще не мав нагоди мені закинути, що я наводжу неправду. Я всегда старав ся і стараю ся з усіх сил держати ся лише подій. Се однак є фактом, що вільнодумна румунська партія вели безпримірну боротьбу проти духовенства і про те на новій злучі оно найліпше виходить.

Але наше населення не може так скоро з одного дня на другий змінити своїх переконань, кермуючи ся мнимими конечностями, як се зробив тов. Аврелій. Що переконане, яке „Вільнодумний Союз“ і нині заступає, запустило глибоке коріне в народі, то се по части діло тов. Аврелія Ончула. Я думаю з повною вірою, що годі мені припускати, аби він мимо всеї своєї любові і так патетично нині проголошеного шовінізму для народу румунського, хотів своїх давних товаришів як баяст викинути в море. (*Признання. Порушення*). Звернувшись до д-ра Ончула: Аврелю, що стало ся з тобою? Чому не дозволяєш нам на кораблі, на яким і тиколі сидів, без тебе далше їхати? Для чого хочеш, щоби корабель той розбив ся? Чи ж тобі не вистарчає могутність, яку нині посідаєш, та високе товариство, в яким нині находиш ся (*Веселість*), чи ж то все може твоїй захланності не вистарчає? Хочеш своїх недавніх приятелів цілковито знищити? Чи ж се має бути правдою, що ти нині сказав, що товариша д-ра Штравхера, якого голос так часто боронив тебе в тій палаті, проженеш з его виборчого округу? (*Порушення*). Чи се тобі вдасть ся, чи ні, се инша річ! Але чи ж самий намір має бути правдивий? Я прецінь думаю, що в огні борби вирвало ся тобі не одно слово, яке не може відповідати твоїй поважній волі. Бо хотий ми нині мусимо признати, що дуже на тобі ошукали ся, то однак не хочемо вірити в зміну твого характеру! (*Признання*). Булоби се для мене, якя вже згадав, справді приманчивою річю

тільки з літератури, яку панове з румунської вільнодумної партії пустили в світ, оцінити стійність союзу, який тих панів нині лучить з консерватистами. Я однак сего не роблю, бо стою на становищі, яке і тов. Аврелій нині заняв, що прецінь нині зараз не мож неавидіти того, якого ще вчера любило ся. Не роблю сего і для того, що я поділяю погляд, який нині висказав п. др. Волчинський, що кождий народ мусить дозволити другому народові бути щасливим після власного фасону, хотий, як вже також недавно зазначено, тяжко жадати, щоби в краю, де фактично ані один народ не має більшості, поєдинчі народності не мали ся журити тим, що діє ся в домі сусіда.

Медоточиві словеса Волчинського.

Проф. Волчинський говорив нині багато про миролюбивий настрій консерватистів; він порівняв їх з голубами, коротко ми чули з его уст надсподівано солодкі слова в сій справі. (*Веселість*).

Сеж однак оригінальне припущення, коли п. Волчинський на підставі досвіду, який він нині зробив зі своїми співнаціональними вільнодумцями, вірить, що і ми за кілька чимних слів і то з его уст так скоро позволимо упастись нашим принципам. (*Веселість*). Ми ще тут в соїмі не забули минушнина, а я особисто не забув свогочасних також „приятних“ зглядів (*Веселість*) п. Волчинського; так, я також не забув ще, яку значну участь брав він колись в тім, коли то винайшов мене між Русинами, щоби ужити як червоного сукна для цькування Румунів проти Русинів, так само як то він робить тепер з тов. д-ром Стоцким. Др. Волчинський хотів також нині упечити тов. д-ра Скедлія і пригадав, що др. Скедлія грав визначну роль в тогочасній коаліції, яку они тоді так хитро проти мене скували. У нас в краю змінюють ся, як звісно, не тільки політичні але і особисті погляди, а п. тов. д-ра Скедлія, тоді ніхто так енергічно не боронив, як власне др. Волчинський. Тоді прецінь в цілім місті не було більших приятелів як Волчинський, Скедлія і — Тумлірж. (*Жива веселість*). Нині оба перші розійшли ся. На жаль однак здає ся, що з Тумліржом се не наступило. (*Веселість*). Здає ся, що іменно через Відмана знов навязано нитки! Тепер справа знов на найліпшій дорозі. Одно лише забув др. Волчинський сказати, а то, що тоді ходило о пробу викинення мене з соїму (Посол др. Волчинський: *Зроблене нешкідливим*). Зроблене нешкідливим — отже припустім, що нічого иншого не дало причини до сего, а др. Волчинський подав своїм партійним товаришам, що я нинішнє національне жадане румунського народу — тов. Лупу поручив краєвому президентові Буржіньонові на кандидата до ради державної. (*Жива веселість*. — *Оклик*). Для тих панів, які в неділю так обіймали ся, які так люблять ся, мусів я те все витерпіти, щоби они могли святкувати таке величаве збратане ся, — яке скоїло ся в неділю в салі музичного товариства. (*Браво! Браво!*)

Порозуміти ся можуть тільки народи.

Коли теперішня ситуація панам консервативним Румунам так незвичайно — як здає ся — подобає ся, не можна добачити причин, ізза

яких они безперестанно на мене нападають. Отже прецінь бачуть тих мужів, яких нині потребують до свого політичного відродження і які їм видають знова в руки народ, який вже досить довго не хотів про них нічого знати. (Оклик на галерії: *Траїаска, славно!*) Се призначене, сі оклики на галерії маєте Ви тільки мені завдячити! А знаєте, чому я се зробив? Я не хотів нічого иншого як тільки того, щоби до соїму увійшли правдиві заступники румунського народу, заступники, до яких народ має довіре, щоби з ними в чесний спосіб нараджувати ся. Я знав вже давно, що Ви є ослаблені і що не маєте чого шукати в народі і як-раз я мав сильний намір помочи Румунам сісти в сідло через заступників народних, щоби в той спосіб уможливити порозуміння між народами. Ми-ж Русини не могли прецінь порозуміти ся з людьми цілком инших засад, із Вами панове, дідачі. Ми були цілком за тим, щоби йти разом з Румунами, однак з застереженням, що они липають ся вірними демократичним засадам, які глибоко вкорінили ся в буковинське населення. (*Признання*). І коли нас нині щось болить, то крім глибокого особистого болю по втраті нашого дотеперішного товариша, є се та обставина, що ми боїмо ся, аби заступництво румунського народу наново не опинило ся під курателем румунських дідичів, (Посол Ончул: *До того ніколи не прийде!*), бо тоді ніколи не може прийти до порозуміння народу з народом, лиш до борби і до ненависти! (*Признання*).

Волчинський учить правительство!

Мої панове! Пан Волчинський звернуз ся нині до президента краю і правительства і жадав від него, щоби оно не мішало ся до борби національної, як се робили деякі з его попередників, та щоби не цькувало одної народності проти другої (*Дуже слушно!*) Дивує мене, сказавши отверто, як чую такий апел із уст д-ра Волчинського і я приписую се хіба впливови нинішніх вільнодумних братів (*Веселість*), бо як довго рум. дідичі не були підбиті троха людом (*жива веселість*), то мали цілком инакші погляди. (*Браво! Браво!*)

Я пригадую собі, що той шеф краю, який в тім згляді найліпше вмів маневрувати, тішив ся в найбільшій мірі їх особливим довірем. А коли прийшла нова ера, то належить се приписати тому вільнодумному союзові і тим ідеям, які ми звідси так голосно висказували, що чули їх навіть зовсім ясно й по другім боці. (*Славно! Оплески*).

Політичний перегляд.

Австрійський парламент. По послі Романчуків промовляв на засіданні із дня 23. с. м. в дискусії бюджетовій ше пос. Глекнер, Шенерер а відтак як генеральні бесідники Борч і Бянкін. При голосованні над нагячим внесенем пос. Шенерера в справі австро-угорських взаємин показало ся, що на 425 послів є в палаті всего 89, отже нема комплекту. В виду сего засідане замкнено. Слідуюче засідане відбуває ся нині. Ним приступлено до порядку денного, втрачено не мало часу на дослівним відчитуванню впливу, що діяло ся в наслідок внесення чеського нац.-соц. пос. Хоца.

Угорщина. Урядовий дневник доносить: Королівське угорське правительство порішило дня 22. липня податись

до димісії, яку президент міністрів вручив Его цес.-кор. апостольському Величеству. Его Величеству найвищим рішенням de dato Брук н. Литавою дня 23. липня 1905, до отсього рішення не прихилив ся і димісії министерства не прийняв.

Революція в Лодзі. В великанським промисловім огнищі рос. Польщі, в Лодзі розпочали ся заворушення від четверга. Вибух страйк робітників, за тим почали тут та там лучати ся атенати на городових і козацкі патролі. Стріли почали ставати що раз густіші і через часок перемінило ся місто в побоевище, на улих піднялись барикади, а спородична стрілянина перемінилася в безпощадну борбу 60 тисяч робітників із 3 полками піхоти і полком драгонів, які спроваджено в суботу із Варшави. Про події в Лодзі доносять телеграми: В четвер вечером запанувала тут правдива революція. Всі фабрики перестали працювати. Улиці обставлені піхотою, драгонами і козаками. Робітники стріляють з мешкань і брам домів до війська, котре на огонь відповідає салвами. Число убитих виносить кілька тисячів. З ранених померло багато в наслідок недостаті лікарської опіки на улиці. Безнастанно повторяють ся страшні сцени, особливо коло дверей домів, котрі буквально злиті кровію. Трупи лежать на улиці цілими днями. Часто перевозять їх войско просто з улиці на кладовище. Робітники боронять ся з розпущкою, кидуючи на войско каміннями, стріляючи з револьверів і з оружжя відобраного убитим войскам. Фабрики, склени, реставрації, кавярні, загалом все замкнено. В місті оголошено стан облоги. Всі відходячі поїзди перепоновнені утікаючими з міста, особливо купцями. Телеграфічні і телефонічні получення перервані. В кількох місцях в місті розкинено бомби, причім погубило багато козаків і офіцерів піхоти. В наслідок недодовоження поживи грозить місту голод. Вечером позамикано мешканців в їх домах. Однак заедно падають вистріли з вікон до переходячих військових патрулів, котрі й з своєї сторони нікого не щадять. Число робітників, що бороли ся з війском, доходило до 60.000 людей. В 20 місцях побудовано барикади. Війском доводить генерал Екстен. Такі борби вели ся в четвер вечером, в п'ятницю, і знов поновили ся. Число убитих і ранених має бути величезне. До тепер є в Лодзі убитих 343 жидів і 218 християн, а 700 осіб ранених.

Росія й Японія.

Мирові переговори знова зазнали проволочки. Люди настроєні оптимістично приписують се недужі рос. мін. справ загр. Лямедорфа. Із за сего до Рузвельт ще й досі не одержав відповіді на послідні пропозиції що до спинення воєнних кроків. Пессимісти знова думають, що се тільки внаслід змни настрою правлячих кругів в Петербурзі, які головню по протесті Леневича знова бажають пробувати цастя, якого не вдало ся зазнати через 16 місяців безвинного уступлювання. Світнік Нератов, який заступає хорого Лямедорфа заявив коресп. Berl. Tgb., що війну буде ся вести далі. Як би Леневич так непричмом виграв, то се обнизить домагання Японців, а пріграє — то буде вести ся війну в безконечність... Справді петербурскі круги трактують цілу історію доволі легенько! І як тут думати про вигране Леневича, який уступає японській армії під кождим зглядом. А колиж так, то якої безсовістности треба на те, щоби пхати нові тисячі людей на загибель, щоби винищувати до краю фінансові засоби Росії. Розходи воєнні Росії зійшли до тепер після обрахунку „Нашой Жізни“ до 1.600 мільонів рублів, рахуючи по 100 мільонів рублів на кождий місяць війни, не рахуючи великих втрат на курсі російського головного паперу — 4 проц. ренти, якої курс упав від 1. лютого нов. ст. 1904 із 97 на 90. Ще один рік війни коштував би нових 1.200 мільонів рублів, хоч ся цифра далеко не досягає дійсности. Почисливши до сего вартість пропущої флотії Порту Артура, желізничних шляхів — то одержимо вже тепер колосальну суму 3-ох мільярдів рублів себто 8 мільярдів корон. Хіба час був би зупинити ся на сім.

Собачий лай.

(Конець).

Поспіх, із яким використав новинку про дідичів, а „Січ“, подану в „Buk. Nachrichten“ Чошовий орган, видно заболів німецьку братню. І ось ужили собі панове „deutsche Brüder“ до волі у візторковім числі (ч. 5003.) в статі п. з. „Die ich rief, die Geister werd ich nun nicht los“. Нового властиво нічо не подає ся статя, у сій безпримірній нагітці на „Січ“ нема також ніяких фактів, за те підвищений тон нападів до такої степені безсовістности, яку прямо рідко зустрінути в якій небудь часописі. Подімізувати із виводами такої статі булоб також злишнім, однак не завадить познакомитись з ними бодай трошки, щоб наш загальне порозумів, хто саме є ті німечки культуртрегери, що на кождім кроці горлають без вини: „Народи півдні, незрозумілі глядіть на нас представників німецької культури, тільки ми апостолами свободи, ми апостолами законности, ми тільки можемо завести лад між Вами, бо ми α і ω всего!“ Хтоб не вірив, що наші христ. Німці отсею пісню вічно співвають, най тільки перегляне котре небудь число їхнього органу, а переконаєть ся про комічну надутість і закукуріченість буту тих панків поспроваджуваних із всіх кінців Австрії, на те тільки, щоб позачарбувавши в свої руки що ліпші цесади, тесали кілки на голові краєвих народів...

Статя, якої ми заголовок навели, відкриває у в сій поразкаючій явности „благородну“ душу нім. „правдолюба“. Від хвилі одержання банкової віцепрезидентури вожака бук. християнських Німців прямо по собачому відслужує одержані, а радше обіцані среберники своїх панів. Подобає той добродій тепер на підчмериченого бурша, який підхмелений замахує ся на всі боки; розуміє ся у нашого лицаря, що стоїть на чужім жолді, чи там при чужім жолобі, є своєрідна зброя, свіжо викована в християнсько-тевтонській кузні — бріхні і безсоромні клевети...

Зараз у перших стрічках статі підносить редакція свободолюбних і поступових (!) „Buk. Nachr.“ свої поліцейські спосібности вище заводових жандармів, тайних і явних поліцаїв, які не поінформували належного краєвого правительства, що Русини (не сьмійте ся шанчитачі) від давна вже приготавляють революцію!! Цитуємо про всяк случай дословно уступ із „Buk. Nachr.“: „seit Jahren wird der revolutionäre Geist in der ruthenischen Landesbevölkerung künstlich und systematisch genährt und werden die Bauern zum Stosse gegen Besitz und zur Auflehnung gegen die Obrigkeit erzogen!“ Брр! Аж лачно читати! Чи не привидів ся часом авторови сих стрічок, опис революції по довшім побуті в Gasthaus-і христ. Німців?... Але читаймо далше прискорбну Відманиаду. Рускі провідники — от дивись на хитрих Малоросів! — пропагуючи сей рух змовляли після „Buk. Nachr.“ в правительство, що загальне невдоволене се тільки вислід „мнимого“ політичного поновлення і гнету руского народу, бо на ділі, нашим мужикам живе ся прямо як у раю. Чи не правда?! Все те робили „руські матадори“, аби тільки після органу христ. Німців пуджати правительство, а відтак усмирювати населене, а через те щоб набирати політичного значіння. Оттак бачити — виводить глибокоумний Тевтон — йшла агітація для агітації. Та біда не спить, ось „бідному“ і необразованому рускому народови від наук „про рівноправність і спільність майна“ помішало ся в голові і „не мож дивувати ся, що він іде тепер до їх практичного переведення. Спершу прибраний в антисемітський одаг тепер він покинув як за мало вистарчаючий і звертає ся проти власности взагалі“. Доказ на те — се депутация польських жидівських дідичів, що мала жалувати ся на страйк приготавлюваний вічами. Коротко кажучи та депутация із пов. Кіцмань і Заставна тільки пригадала, що „в тих повітах є анархістичний рух, який так дуже до спів, що із стадії теоретичного пропагованя почав переходити в пропаганду чину“. Ipsissima verba християнсько-тевтонських клеветників. В слід за тим іде ще атак на др. Штраухера, який сидить Відманови в печінках, на послів із тор-

говельно промислової палати на Вайденафельда, Скедла і правительство, якому закидує ся бездіяльність і ніжно натякує ся про жандармів. Чи можна ще чогось більше надіятись. За одним махом, сім бід побивахом. Ог лицар, без скази і змази. Ог Відман молодець, а рускі провідники привезли анархію з Галичини і не можуть собі тепер дати ради...

І деж є докази на те все, що в тій статі закинуто цілому рускому народови. Де є які не будь аргументи за нелегальною роботою „Січ“, виплеканих нашим учительством, на які тепер мече ся орган Кінерового патрона? „Buk. Nachr.“, „які редагують образовані і обичайні люди“ (гл. ч. 5008) їх не дають, бо не мають, маючи сумну сьміливість нападати на руский нарід із закидом анархізму, із закидом пропаганди чину! Не хочемо входить в те, чи писакі тої статі знає взагалі, що то є анархізм, хиба п. Відман міг би щось сказати про те на основі свого урядованя як старо-ста і як магістр. директор... Із нашої сторони мусимо відіерти всі ті голо-словні закиди із крайним обуренем прямо як безпримірну клевету, за які прийде ся авторам відповісти. Тевтонська бута, безсоромне клеветництво мусять бути посоромлені. Аж прямо годі з дива зійти, як можна ханатись за так підле оруже, як інспіратори „Bukow. Nachr.“ Через два дні пустили вони знов у сьвіт нову бріхню, що якийсь урядовель дісів ви-просив пос. Пігуляка за двері, коли він застунав ся за місцевими робітниками, хоч се знов в крайна бріхня. Але воно й показує, що саме „Buk. Nachr.“ радіб бачити потоптані закони. Вони радіб, щоб наших робітників силувано до півдурної роботи, вони радють, як спроваджує ся до наших сім чужого робітника, а наш мужик най пухне з голоду! От бачите християнських обдудників, тевтонських загорілців, які тим тільки удержують ся на верху, що радіб ловити риби в мутній воді, яку самі закаламучують.

На конець ще одно слово. Коли такі і подібні статі стрічає ся по деяких черновецьких часописах, що живуть з ложі, клевет і пантажі — то воно вже чоловіка ознакомленого з обставинами й не дивує. Дивує нас тільки, що такі безпримірні клевети покриває своїм іменем одвіч. ред. „Bukow. Nachrichten“ пан Михайло Савка, якого вважали ми будь що будь Европійцем. Чи на ґрунті черновецьким пропадає так безслідно европійство, як зник в душі п. Савки спо-мин про его руске походження?!

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. червня 1905.

Буковинський музей краєвий.

Дня 25. с. м. відбули ся головні збори бук. краєвого музею при участі презид. краю д-ра Бляйлебен, мітрополита д-ра Релти, бурмістра Райса і п. Зі справоздання секретаря годить ся зазначити, що від правительства, сойму, бук. каси оцандности і від приватних людей дістав музей 7559-36 кор. субвенції. Збірку музею становлять: I. Річи археологічні власні і чужі разом 810 чисел з 1375 штуками та 3310 монетами. II. Арти-стично історичні річи власні і чужі разом 135 чисел з 658 штуками. III. Грамоти і т. д. понад 1000 штук. IV. Певну збірку марок австр.-угорск. в 192 штуках та чужі марки. V. Предмети етнографічні: власні: 109 чисел з 299 штуками; чужі: 3 числа з 47 штуками. VI. Предмети природописні власні і чужі і т. д. Приходи музею виносили в біжучім році 2622 кор. 32 сот., а розходи 2362 кор. 39 сот.

Стація для провірювання средств поживи. Дня 26. с. м. о год. 11-й перед полуднем в будинку призначенім на стацію для провірювання средств поживи відбуло ся святоче отворене тої інституції при участі духовних і правительственных властей. По промові совітника двору д-ра Пшібрама, отворив през. краю др. Бляйлебен нову стацію, а відтак учасники оглядали будинок, уряджене салі, та прилади нової інституції. На утворене стації наспіла телеграма від кн. Гогенцоллерна з сердечними бажаннями. Заряд стації для про-

вірювання средств поживи в Чернівцях складає ся: з сов. д-ра Пшібрама, яко настоятеля, д-ра Вендера, яко інспектора, з асистента Арноста, бактеріолога д-ра Любша, з одного канцеляриста та одного лаборанта.

Черновецькі страйки. Страйк помічників шлясарських, який вибух в нашій місті перед кількома днями зійшов на нелегальну дорогу через те, що страйкуючі старали ся силою усунути страйколомів, в тій цілі вдерли ся на подвірє і вважали браму магазину, т. зв. шпитальних касарень, де сподівали ся найти працюючих; а відтак і через те, що вдерли ся до мешканя Я. Шмерера, де нараджували ся майстри і хотіли їх примусити удати ся до канцелярії їх товариства. А коли майстри сему спротивили ся, вибили страйкуючі шиби в тім домі, а один мав ранили ножом господаря дому. Двох страйкуючих арештувала визвана телефонічно поліція, а решту розігнала. — Страйк черновецьких помічників столярських триває далше, бо меблярі не хотять підвищити платні своїм помічникам, хотять прочі майстри годять ся на оправдані жаданя страйкуючих. Однак є вигляди, що робота піде незабаром нормальним шляхом.

Справа М. Горького. „Новости“ доносять із достовірного жерела, що діло в справі обвиненя Алексія Пешкова (Максіма Горького) із 126 статі нов. ул. о. нак. зовсім перервано тому, що в закидуванім ему учинку нема суті проступку. Треба було аж протесту цілої Європи, щоб російська бюрократія — яка прямо притьмом тасила Горького на шибеницю — добачила, що годі его судово переслідувати!

Із кругів військових. До Чернівців прибув Ф. Ц. М. Фідлер, щоб перовести інспекцію тутешнього гарнізону.

Тіло помічника мулярського Юліяна Дучака, який потонув в Пруті витягнено з води аж в Остриці і поховано.

Оповіді і т. п.:

Личні вісті. Краєвий президент, др. Октавіан Регнер-Бляйлебен виїждить нині з Чернівців на чотириденну відпустку до Юдендорфу, де пробувати ме у власній вілі. — Посол Николай Василько прибув нині до Відня із Бука-решту, де пробував в родинних справах. Підчас того побуту інтервював його співробітник рум. часописи „Adevărul“, якому п. Николай Василько представив по-слідні події, події на Буковині та свій погляд на угорську кризу.

Ц. к. державна гімназія в Кіцмані. Записи до I. класу відбудуть ся 15. і 17. липня. Ученики, які до неї хочуть бути прийнятими, мають одну або другу днини між 8. а 10. години перед полуднем з родичами або їх заступниками явити ся в комнаті I. класу А й виказати ся метрикою, що вже мають або до кінця сего року будуть мати 10 літ а, коли ходили до публічної народної школи, предложити ще й свідоцтво фреквентацийне або шкільні повідомлення що найменше за 4. шкільний рік. В обох сих свідоцтвах поступ в мові вкладають має бути зазначений одною нотою загальною, а крім того мусить в них бути виразна замітка, що ученик переходить до школи середньої. При вступі наспіт, котрий відбуде ся в назначених днях від 10. до 1. години (на писемі) а по полудні від 3. до 6. години (устно), з науки релігії буде вимагати ся такого знання, яке можна набути в перших 4 класах, зглядно роках народної школи, з рускої мови вправи в читанню й писанню, знання головних точок з науки о формах, вправи в розбиранню (аналіз) ноєдинних розширених речень (на писемі і устно), знання правил правописних і поправного писаня диктатів, з рахунків вправи в 4 головних рахункових ділянах цілими числами. Окрім того треба зложити ще й наспіт з мови німецької, однак з неї вимагає ся лише вправи в читанню й писанню, знання що найважніших правил правописних, знання що найважніших і найчастіших форм відмінюваня імен і дієслів, трохи вправи в розбиранню поєдинного розширеного реченя, в кінці лиш того засобу слів, який можна набути з уживаних по народних школах учебників Рота-Глібовицького. Вписові такі, які треба заплатити вперед, разом з належностю 12 с. за

1 примірник приписів дисциплінарних, виносять 7 кор. 32 с.

Із кругів шкільних. П. Александр Морощана іменовано вчителем в ранзі фахової школи для деревляного промислу в Кімполонгу. — Міністер просвіти і віросн. іменував провізоричного головного вчителя церков. вин. сема-наря др. Евгена Ботезата сталим го-ловним учителем.

Із „Буков. Бояна“. Сим подаю до відомости, що в четвер дня 29. червня с. р. о год. 4-й попол. відбуде ся в великій сали „Народного Дому“ річний попис учеників „Музичної школи Бояна“. Вступ вільний для родичів та прихильників школи. — *Модест Ливіцький*, управит. школи.

Із буковинського товариства лікарів. В п'ятницю, дня 30. с. м. о год. 7. веч. відбудуть ся в льокалі то-вариства (ул. Ратушева 7 I. пов.) го-ловні збори товариства із отсим днє-ним порядком: 1. Прочитане і зверіфіко-ване протоколу із послідного засіданя. Впливи. 2. Демонстрації із буков. шпи-тально краєвого. 3. Критичний розбір од-ної судової опінії доцента д-ра Фр. Ма-єра. 4. Вільні внесеня.

Із краєвого правительства. Краєвий президент іменував конценіста краєв. правит. Броніслава Екгарда в Чернівцях повітовим комісарем, а кон-центного практиканта краєв. правит. Гвіда Ліндека в Кімполонгу конценістом краєв. правит. в статій службі із тим-часовим підвищенням на дотеперішних місцях.

Надане стипендії. Краєвий през. надав опорожену державну стипендію в висоті 210 кор., в рік призначену для руских студентів слухачеві філософії Остану Святицького.

Із ц. к. університету. На основі одноголосного вибору став ректором уні-верситетским на р. 1905/6 професор за-гальної історії др. Жигмонт Герберт Френкель (* 1875 р. в галиційній місті, Бродях). До сенату академічного нале-жати будуть крім деканів і сенаторів, яких вибір оповістили ми в попереднім числі, ще й дотеперішній ректор як про-ректор, а дотеперішні декани всіх ви-ділів як продекани. Сенатором теоло-гічного вибору вибрано о. д-ра Евгена Козака.

Зміна місця асентерункового. Позаяк в Полянастампі появил ся по-новно шкарлатина, заряджено зі зглядів санітарних, проби ставляючі ся пізніше до асентерунку з громад Дорна-Кандрені і Полянастампі не ставали в Дорна-ватрі, але таки в своїх громадах і то дня 27. липня о год. 9-й рано в Дорна-Кандрені, а о год. 3-й рано того самого дня в Полянастампі.

На „Народний Дім“ зволили даль-ше зложити Вл. пп. Николай Ісепенко, Модест Левіцький, Олександр Веренка, Броніслава Клим і Тодор Гордінський по 5 К, др. Литвинович, Осип Прокур-ніцький і Іван де Брага по 2 К, Казимир Петрашук 4 К, др. Сивак 48 К, Евгений Мінтич 8 К, Мартин Кордашевський і Василь Івасюк по 10 К, а др. Петров-ський Олександр 6 К, ако членські вклад-ка, а на бурсу о. Мелетій Галіп 10 К, Кость Паньківський 42 К 40 с., Ясени-цький Володимир, др. Смоль-Стоцький, Оме-лян Попович, Єротей Пігуляк і др. Клим по 2 К, Володимир Михальський 4 К і др. Стефан Гордінський 3 К. — За ви-діл „Народного Дому“: *Михась Івашко*, касир.

Посмертні вісті:

В Сучаві помер в неділю тамошний гр. прав. парох Темістоклес Воробкевич. — В Лупі помер в неділю гр. прав. парох Николай Філієвич. В ім п.!

Надіслане.

Панове, що побрали календарі Рускої Ради в розпродаж, звольте безприволо-чно найдальше до 30-го червня с. р. при-слати гроші або календарі, бо крайна по-ра вже вирівнати рахунок друкарні. З поважанем *Ів. Захарко*.

При зміні місяця просимо відновити передплату.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучення акційне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирський оборот до Америки через Трієст-Нью-Йорк.

Генеральна АГЕНЦІЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

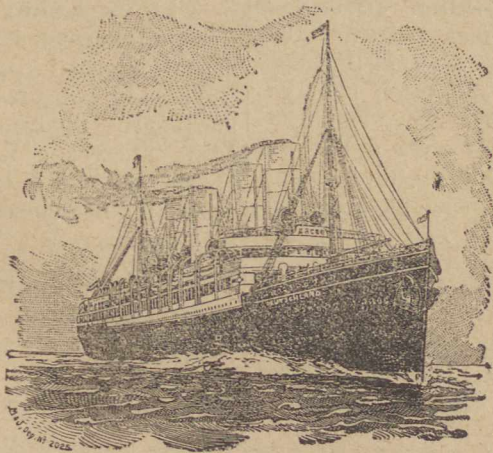
Чернівці, ул. Палати краюї 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

58 (3—10) н.

Hamburg—Amerika Linie

Проста переправа без пересідання.

Знанням із своєї скарби рости почтовим і поштовим кораблем т. зв. Dampfschiffen Schnelldienst.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ лінії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажери їдуть ними скоро і безпечно.

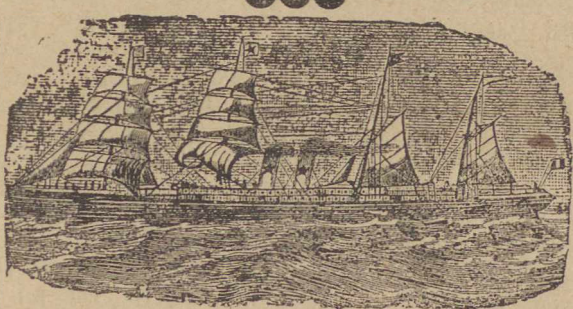
Видача карт до всіх станцій Сполучених держав і до Канади

Визначені устатки уділяє охотно ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ для БУКОВИНИ.

57 (3—5)

Чернівці, ул. Паньска 16.

Високим Ц. К. правительством концесіонована

Високим Ц. К. правительством концесіонована

RED STAR LINE

Лінія червоної зьвізди

Львів

37 (10—12)

Перевозить пасажирів впродовж із Львова через Антверпен до Америки північної Канади поштовими пароходами. Продажа карт американських залізниць у всіх напрямках. — Проспекта даром і оплатно.

Я, Анна Чіляк

58 (28—52)

завдячую власному випадковому помади, через котрої уживана ариет мого волосся дійшов до 185 см. довготи. Се є одиноким середом проти випадання волосся, скіння і прищипування ариет віддає великі прибутки панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігає передчасному лисенню і сивині, взагалі чудотворна ся помада вертає волоссям так на голові як на бороді натуральну потіску ючу бавру. Ділає она однаково так у молодих як і стариків. Я уживала її 14 місяців. Ціна одного слоїка

1 зр., 2, 3 і 5.

Щоденна розсилка в цілий світ за попереднім надісланням грошей, або за пошлатою. Найліпше замовляти просто з фабрики:

Анна Чіляк

Відень

I., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: Шмід і Фонтін.

Заряд друкарні „Рускої Ради“ звертає увагу інтересованих, що всім друзям висилає лише за попереднім надісланням на лежистості або за пошлатою.

КАНЦЕЛЯРИЯ

Друкарні товариства „Рускої Ради“

отворена

введіть і святата від 1/11 до 1/21 год. попол.

Марка охоронна: котвиця
LINIMENT. CAPS. COMP.

з аптики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий **усмирюючий лік на втирання** по ціні 80 сот., 140 кор. і 2 кор. можна купити у всіх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охронним знаком „котвиця“ з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки тим охронним знаком яко правдиві.

46 (37—40)

Аптика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празі, улица Єлисавети ч. 5.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Мужеске, дамске і діточе Етаблісема
ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ

Чернівці, Ринок 5. (готель „під чорним Орлом“)

23 (14—24)

поручаю на весну і літо

Новости дамської конфекції і мужескої гардероби

найновішого рода

Спеціальности в уборах діточих.

Все після найновішого крою і наймоднішої англійської і французької моди.

Дешеві сталі ціни — явні на кожній штуці.

Ц. к. Високим правительством концесіоноване

Міжнародне бюро для подорожи „Globus“

в Чернівцях (Буковина)

ул. Ратушева ч. 14. (Matildenhof)

продає залізничні і корабельні карти їзди до всіх місцевостей в Європі, Азії, **Америці, Канаді, Африці, Австралії** і пр. і пр.

Всяких вияснень в справі їзди де-не-будь уділяє ся

даром.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарко.

За редакцію відповідає: Іван Захарко.

Новостворена Молочарня

в Березові Середнім

п. Іосо via Коломия,

пошукує сталих відбира-

телів на масло десерове,

котре продає ся по **2 Кор.**

40 сот. за 1. кг.